



Riksförbundet Enskilda Vägar

2023-05-08

Till
Värmdö kommun

Angående nya föreskrifter om avfallshanteringen för Värmdö – 2023 TEN/0029

Riksförbundet enskilda vägar har 163 medlemmar i Värmdö kommun – alla utgörande enskilda väghållare med egna vägar i kommunen. Å deras vägnar finner förbundet anledning framföra följande yttrande över kommunens förslag till nya föreskrifter om avfallshantering.

De flesta enskilda väghållarna i Värmdö kommunen är antingen bildade enligt lagen om enskilda vägar eller enligt anläggningslagen. Oavsett vilken lag som ligger till grund för deras i dag bedrivna verksamhet utgör de alla samfällighetsföreningar. Som borde vara bekant för kommunen är dessa föreningars verksamhet strikt reglerad; såväl beträffande vilka som skall vara med och bidra till väghållningens kostnader som väganläggningens utformning framgår av gällande förrättningsbeslut. Av detta följer att även om den enskilda föreningen skulle vilja följa ett kommunalt påbud om minsta vägbredd och vändplans storlek, så är det inte möjligt att göra genom egna beslut inom den enskilda föreningen. Ombyggnation av väganläggningen är till och med olaglig att genomföra utan att det först företas en anläggningsförrättning enligt 35 § anläggningslagen, vid vilken det först måste avgöras av lantmäterimyndigheten om det ens är möjligt utifrån kriterierna i anläggningslagen om en omprövning för att åstadkomma ett bredare vägområde och/eller större vändplaner är rättsligt möjligt med hänsyn till gängse båtads- och väsentlighetskriterier för de deltagande fastigheterna. Och om detta nåsöga kan passeras i förrättningen, så återstår såväl inlösenfrågor samt utförandekostnader att ta ställning till. Förrättningen kan i bästa fall vara klar cirka 3 år efter att ansökan är inlämnad, under förutsättning att det inte sker några överklaganden till domstol.

Riksförbundet Enskilda Vägar

Riddargatan 35
114 57 STOCKHOLM

Tel. 08-20 27 50
Fax. 08-20 74 78

E-post: kansliet@revriks.se
Hemsida: www.revriks.se



Riksförbundet Enskilda Vägar

I de föreslagna föreskrifterna under § 31 anges, att ”enskild väg som nyttjas vid hämtning av avfall ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle”. Det är klart att denna text kan tyckas harmlös från den enskilda väghållarens synvinkel, eftersom de enskilda vägarna regelmässigt håller en god standard utifrån de förutsättningar som ges. Men, om det med denna text skall förstås den dimensionering som finns att läsa om i anvisningarna på kommunens hemsida med uttryckliga mått om 18 meter i diameter för vändplan samt en vägbanebredd om minst 3,5 meter, finns det anledning att komma med en skarp invändning och följande påpekande:

Ett efterkommande av kommunala krav på vägstandard för de enskilda vägarna i kommunen kan som framgår av beskrivningen på omstående sida varken åstadkommas snabbt eller enkelt och ej heller utan stora kostnader. Därtill kommer de dryga förrättningskostnaderna för lantmäterimyndighetens arbete, som för varje enskild väghållare kan påräknas uppgå till flera 100 tkr vid en omprövningsförrättning av en enda gemensamhetsanläggning för väg. Till dessa kostnader skall sedan läggas kostnader för inlösen av mark för de bredare vägarna och de större vändplanerna. Sist men inte minst ska därefter vägbyggnation också göras.

Mot bakgrund av det ovan anförda är Riksförbundet Enskilda Vägars förslag att kommunen **i stället ålägger de entreprenörer som vill lämna anbud för utförande av avfallshämtning och/eller slamtömning att innan anbud avges inventera de aktuella vägarna och anpassa sitt anbud till de verkliga förhållandena i kommunen och därmed se till att tillgängliggöra erforderlig och rätt fordonsflotta för uppgiften**. Nedan klipps det yttrande in, som Riksförbundet Enskilda Vägar avgav till Avfall Sverige inför denna organisations framtagande av ny upphandlingsmall för sina medlemmar för några år sedan (den gröna texten utgör synpunkter från REV):

Fordonen ska inte vara tyngre än vad som svarar mot vägnätets bärighet och beskaffenhet i övrigt eller på annat sätt vara olämpliga för avfallshämtningen.

Beställaren förutsätter att entreprenören har den storleksanpassning av fordonen som krävs för att fullgöra uppdraget. De flesta vägarna i kommunen uppfyller kraven enligt BK2, **men observera att de enskilda vägarna inom kommunen inte alls omfattas av systemet med bärighetsklass – BK**. Vägar med begränsad framkomlighet förekommer. Beställaren strävar efter att vägar och vändzoner **med kommunal väghållning** uppfyller mått enligt rekommendationen i Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymme, men det finns **vägar och platser där kommunen inte har rådighet över väghållningen och där detta inte uppfylls**. Entreprenören ska anpassa fordon och hämtning efter de förhållanden som råder i kommunen. **I den bifogade listan, bilaga X, räknas de enskilda vägar upp där kommunen inte är**



Riksförbundet Enskilda Vägar

väghållare och där BK-klassning inte finns. Det förutsätts att entreprenören observerar att det för avfallshämtning längs dessa vägar kan finnas ett särskilt behov av storleksanpassning av fordonen.

Om kommunen i sina upphandlingar för avfallshämtning nyttjar möjligheten att ålägga anbudsgivarna och därmed den kommande entreprenören en anpassning av sin fordonsflotta till de verkliga förhållandena som råder inom kommunen så kommer såväl avfallshämtningen som entreprenörernas användning av det enskilda vägnätet, liksom den enskilda väghållningen att fortsättningsvis kunna fungera utmärkt.

Tilläggs skall, att en sådan anpassning av fordonsflottan som föreslås naturligtvis också är till förmån för de enskilda fastighetsägarna/abonenterna i kommunen och entreprenörens möjlighet att ta sig fram på deras egna markvägar som ansluter till de enskilda vägarna; allt ledande till en god och fungerande avfallshantering också framgent i Värmdö kommun.

Riksförbundet Enskilda Vägar

Uno Jakobsson, ordförande

Riksförbundet Enskilda Vägar är en partipolitisk obunden organisation som har till uppgift att bistå dem som arbetar med den enskilda väghållningen i Sverige, tillvarata de enskilda väghållarnas intressen samt representera dem gentemot politiker, myndigheter och organisationer. För närvarande har förbundet 13.200 medlemmar, alla enskilda väghållare vars vägar utgör en viktig del av landets lokala infrastruktur och tillsammans betjänar drygt 750.000 fastigheter.